

GAZDATISZTEK LAPJA

A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
MEZŐGAZDASÁGGAL ÉS ERDÉSZETTEL FOGLALKOZÓK NYUGDIJINTÉZETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Előfizetési ára:
Egész évre 2 forint.

Szerkeszti: **JESZÉNSZKY PÁL**,
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TITKÁRJA, A MAGYAR GAZDATISZTEK
ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK ÉS NYUGDIJINTÉZETÉNEK ELNÖKE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IX., Üllői-út, „Köztelek“.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének és a Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézetének tagjai ingyen kapják.
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagdíja egész évre 10 frt. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagdíja egész évre 5 frt, gazdasági segédtisztéknek 2 frt 50 kr.

Nyugtázás.

A sopronmegyei gazdatiszti kör a „Mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete javára táncmulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelmét 201 koronát Pivonkay Béla a kör elnöke és Fábian Ferencz pénztáros urak a nyugdíjintézet pénztárába befizették.

Az összeg kézhezvételét köszönettel nyugtázzuk.

Budapest, 1904 július 25.

Ügyvezetőség.

Kartársaimhoz!

Szécsi Gyula uradalmi intéző ur, aki a nem-okleveles gazdatisztek mozgalmát annak idején megindította, az alábbi cikk közzétételére kérte föl szerkesztőségünket, melyet mindenkommentár nélkül teszünk közzé azért, mert e cikk semmi magyarázatra nem szorul s levonhatja belőle a konzervenciát mindenki, aki ezt tenni akarja:

„Az 1900. évi XXVII. t.-cz.-nek a nem okleveles gazdatisztek jövedő sorára szomorú következményekkel járó rendelkezéseit megismerve, teljesen a saját iniciatívámra, elkéseredett lelkem sugallatát követve, úgy a magam, mint kartársaim érdekében zászlót bontottam annak idején azon mozgalom mellett, amely hivatva volt a bennünket fenyegető, következményeiben kétségbeejtő eredményekkel járó veszedelmeknek elejét venni. Örömmel töltött el akkor az a lelkes hangulat, melynek hatása alatt az ige testé vált, a gárda a kibontott zászló köré csoportosult és egységes igyekezettel meggyőzni iparkodott a földművelésügyi kormányt, hogy ez a törvény legnagyobb részben méltánytalan velünk szemben és elvágja a lehetőségét a tekintetben, hogy becsületes munkában eltöltött eddigi éveink gyümölcsét a jövedő idők folyamán is nyugodtan élvezhessük. Nem czéloztuk mi ebben az igyekezetünkben azt, hogy az áldatlan törvény hatályon kívül helyeztessék; azt akartuk csupán, hogy bennünket is érjen annak egy-egy éltető fénysugára: a mi jövedő életünk biztosítása.

És ime, a mi igaz ügyünk jogosságát belátta a magas kormány, méltányolni tudta törekvésünket, megmutatta az utat: módot arra, hogy a saját erőnkől ezután szerezhessünk képesítést és a törvény vonatkozó paragrafusait semlegessé tegyük reánk nézve; a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter ur kiadta 1904. évi 96001. számú magas rendeletét.

Kartársaim! Aki közülünk nem arra gondolt, hogy a sült galamb magától repüljön a szájába, akit nem az az eszme sorakoztatott a kibontott zászló alá, hogy minden megerőltetés nélkül jusson a kitűzött célhoz: az álljon ki a porondra, mutassa meg, hogy szándéka, igyekezete becsületes volt és érdemes arra, hogy a hosszú gyakorlat jogosultsága alapján fölemelkedjék a törvény szelleméhez. Menjünk vizsgálni és ne hallgassunk azokra, akik bennünket lebeszélnek erről; ők gyáván meghátrálnak a kínálkozó alkalom előtt és quasi bevallják, hogy nem ilyen koncessziókra számítottak, midőn mozgalmunkhoz csatlakoztak; megriadnak, mikor arról van szó, hogy bizonyosságot tegyenek a cél valóságáról, és magukkal akarnak rántani bennünket is, kik a becsületes küzdelemre egyesültünk. Ne félemlítsen meg bennünket a Magyar Gazdák Lapja f. évi 29. számában megjelent szózat, amely „két szék között a pad alá“ ejt bennünket, ha a vizsgán megbukunk. Ambicionáljon bennünket éppen az a gondolat, hogy igenis érzünk magunkban képességet és: nem bukunk meg.

Ha pedig letettük a vizsgát, lépünk be a Magyar Gazda- és Erdőtisztek Országos Egyesületébe, mert gondoljunk arra, hogy: „Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur.“

Egyébként engem a jelen sorok megírására a tiszta igazságérzet, a józan ész szava ösztönzött és nyugodt lelkiismerettel csupán azokhoz szólok, akik velem lélekben együtt éreznek.

Zics, 1904. július 24. Szécsi Gyula.

Az újabb gazdasági vívmányok elsajátítása és a gazdatiszt.

Igazán sajtóságos. hogy úgy a gazdasági egyesületek, mint pedig a m. kir. földművelésügyi kormány részéről nem történik ugyszólván semmi, hogy a gazdatisztek a gazdaság körül előforduló újabb vívmányokat könnyebben ismerhessék meg.

Miért van pl. az, hogy a m. kir. földművelésügyi kormány által kiadott számtalan könyv, mely könyveknek czélja a gazdasági vívmányok terjesztése, csak a lelkeseknek, tanítóknak, — sőt egyes könyvek a jegyzőknek is — adatnak meg ingyen vagy kedvezményes áron és soha semmi említés a gazdatisztekéről; pedig azt hiszem, hogy éppen úgy mint azoknak, lehetne emezeknek is legalább — ha nem még inkább — ezen könyveket ingyen vagy kedvezményes áron átengedni, mert hivatásuk-

nál fogva inkább vennék a könyv hasznát; azt pedig kötve hiszem, hogy ezeknek inkább állna módjukban ezen könyveket pénzért megszerezni, mint amazoknak.

Hogyan állunk a gazdaság körül előforduló újabb vívmányok ismertetésével? Bizony nem a legjobban, mert nagyon sok különféle lapban jelennek meg és tudva van, hogy a gazdatiszteknek nincsen sok ideje az olvasásra és ha volna is, nem képes minden lapot járni; ezért czélirányos volna, ha a m. kir. földművelésügyi kormány az országos és megyei gazdasági egyesületek jóvoltából egy teljesen ingyenes lapot bő tartalommal bocsájta a gazdatisztek rendelkezésére, amelyben minden újabb dolgot megtalálhatnának és amelyben ők maguk is irogathatnának arról, hogy ki-k mit tapasztalt ujat, amit másnak jó lesz utánozni és mit, amitől jó lesz másnak óvakodni.

A gazdasági kiállításoknak is egyik főczélja az kell hogy legyen, hogy abban a gazdák tapasztalatokat szerezhessenek, azaz ismereteiket bővíthessék, hogy azután az ott elsajátított dolgokat otthon a gazdaságban okkal-móddal hasznosítsák; de mit érnek a kiállítások a gazdatisztekre nézve, ha azok zömének ezek hozzáférhetetlenek? Mert nem mindegyik gazdatisztnak van módjában azon óriási kiadásokat — melyek az ilyen kiállítás megtekintésével járnak — meghozhatni. Kívánatos volna tehát, hogy az erre hivatottak mérsékelt áru vasuti belépti és elszállásolási jegyet eszközöljenek ki a gazdatisztek számára egyáltalában; de ugyancsak kívánatos volna továbbá, ha az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a megyei gazdasági egyesületek, esetleg a gazdatiszti körök bevonásával — gazdasági ismeretek elsajátítása czéljából — gazdasági kirándulásokat rendezzenek, hogy a gazdatiszt ilyen alkalommal is tanuljon; de miután a költségek dolgában itt is úgy áll, mint a kiállításoknál, a cél csak akkor volna elérhető, ha a résztvevők különféle kedvezményben, támogatásban részesülhének.

Miután fejtegetéseimben mindenütt csak ingyenes vagy kedvezményes dolgok kieszközöléséről szóltam, kötelességemnek tartom azt némiképpen meg is indokolni.

Nagyon sok az olyan gazdatiszt, akinek évi fizetése nem több — mindenféle járandóság hozzászámításával együtt — 1400 koronánál; ebből kénytelen a rendesen sok tagból álló családját fentartani, gyermekeit házon kívül neveltetni. Hogy pedig hivatásának meg is felelhessen, okvetlenül szükséges, hogy a szakmájába vágó minden újabb vívmányról értesülve legyen, mert különben előfordulhat, hogy előbb utóbb elbocsájtják azért, mert nem képes a korral haladni, miután nem ismeri az újabb kor vívmányait. Ezért szükséges a gazdatiszti kar érdekében valamit tenni, mert hogyan felelhessen meg a gazdatiszt a hozzá fűzött reményeknek, hogyan ismerhesse meg az újabb vívmányokat, amikor lapok előfizetésére, kiállítások megtekintésére, tanulmányutakon való részvételre nem futja, támogatni pedig nem támogatja senki.

A gazdatisztek illetően támogatásból ket-

tős haszon származnék, az egyik a gazdatiszti osztály általános értelmi színvonalának emelkedése, a másik, hogy az így segélyezett gazdatisztek esetleg kötelezhetőek volnának gazdakörök és szövetségek terjesztése és a kisgazdák kiművelése érdekében szakelőadások és fölolvasások tartására, amidőn a gazdatiszt a gazdaságban gyakorlati példákkal igazolhatná állításainak helyességét. A kisgazdaközönség kiművelésének ez oly hatályos módja volna, amely messze fölülmulna a mai népies oktatási rendszert és amelynek hasznáiban a a gazdatisztek szakoktatására fordítandó csekély költség bőven megtérülne.

Aufsatz.

Nyugdíjintézetünk gyarapodása.

A mezőgazdasággal és erdőszettel foglalkozók nyugdíj-alaptökeje lassan, de biztos állandósággal gyarapodik. Biztosítja e gyarapodást az állam nagylelkű támogatása, amennyiben időről-időre nagyobb segélyösszeget utalványoz nyugdíjintézetünknek. Legutóbb június hó 18-án kelt leiratában Tallián Béla földművelésügyi miniszter értesítette egyesületünket, hogy a f. évre 8000 K. államsegélyt engedélyez a mezőgazdasággal és erdőszettel foglalkozók nyugdíjintézete alaptökéjének gyarapítására, méltánylásul az intézet humánus és közhasznú működésének. A földművelésügyi miniszter e nemes tettével is bebizonyította, hogy atyai jóindulattal támogatja a gazdatisztek valódi érdekét és bennünket hálás örömmel tölt el azon tudat, hogy nemes intencziói megvalósítására egyesületünket tartja legalkalmasabb intézménynek.

A gazdatisztek nyugdíjintézete mindenestre meg is érdemi e támogatást, mert igazán nemes czélt szolgál, a gazdatisztek és családjuknak aggkori keresetképtelenség és elhalálozás esetén a létfontartás biztosításával. A lehető legjutányosabb feltételek mellett 23 féle különböző variációban biztosít özvegyi nyugdíjat elhalálozás, aggkori nyugdíjat munkaképtelenség, életjáradékot és végkielégítést meghatározott évekre, úgy, hogy a gazdatiszt jövőjéről minden elképzelhető kombinációban gondoskodhatik.

Sajnos, hogy a gazdatisztek nagyon kevésbé veszik igénybe és használják ki ez áldásos intézményt, holott az pénzügyi szempontból is a leghozzávaló alapokra van fektetve és teljes biztosítékot nyújt tagjainak. Az 1903 december 31-iki kimutatás szerint a nyugdíjintézetnek 169 tagja volt és csak 209,000 K. nyugdíjra voltak biztosítva. Ezzel szemben az intézet alapvagyon 91 ezer korona, befizetett díjtartaléka 352,000 K., úgy, hogy a tényleges vagyon a 7000 K. hátralékos díjakon túl 441,000 korona. Az intézet 1903. évi jövedelme biztosítási és egyéb díjakból 34,000, adományokból 8000, kamatokból 18,000, egészben véve tehát 60,000 K., amelyből levonva a 3000 K. ügyviteli költséget, már most 57,000 K. volna fordítható az esedékes nyug- és biztosítási díjak födözésére. 209,000 K. biztosított összeggel szemben persze ily összegű kifizetés nem válhatik esedékessé és így az évi bevételnek ma még túlnyomó nagy része (1903-ban 53,000 K.) a díjtartalékok és az alapvagyon gyarapítására fordítható. Ami természetesen dolog egy ily helyes alapokon szervezett fiatal egyesületnél, ahol még a kifizetendő nyugdíjak összege aránylag igen csekély (1903-ban 3600 K.). Nyugdíjintézetünk tehát az érdekelt körök csekély részvétele dacára is anyagilag igen szépen erősödik és biztos alapot képez a későbbi, remélhetőleg széles arányú nyugdíjbiztosítások fölvételére.

A nyugdíjintézet tehát biztos alapokon nyugszik és a lehető legmértányosabb feltételek mellett biztosít. Honnét van hát mégis, hogy a gazda- és erdőszeti körök oly csekély érdeklődést tanúsítanak ez intézmény iránt és oly kevesen veszik igénybe annak áldásos működését?

E látszólagos közönyt annál nehezebb

megérteni, hogy a gazdatiszti ugyszólván a legbizonytalanabb hivatali állás és azonkívül a terhes szolgálatban igen sok gazdatiszt idő előtt elnyomorodik, szolgálatképtelenné válik, tehát voltaképpen mindegyik gazdatisztnak életérdeke és erkölcsi kötelessége volna, hogy saját és családjának megélhetését minden eshetőségre biztosítsa. S ha ez mindennek dacára nem így történik, úgy ez egy káros társadalmi tünet, amelynek okaival már csak azért is érdemes foglalkoznunk, hogy ez okok esetleges megszüntetésével elháríthassuk magát az okozatot is.

A nyugdíjbiztosítás iránti általános részvétlenség okozói: 1. a magán-nyugdíjalapok; 2. a gazdatiszti állás sajátos üzleti természetű. Foglalkozunk külön-külön ez okokkal és azok következményeivel.

1. A magán nyugdíjalapok.

Sajátságos dolognak tűnhetik föl, egyes kiváló főurak nemes emberbaráti intézményét, az önbiztosítás elterjedésének gátló körülményeül vetnünk fel. Pedig a valóságban mégis csak így áll a dolog.

Az állami birtokokon és kiválóbb nagyobb uradalmainkban hála Istennek meglehetősen elterjedt a magán-nyugdíjalap intézménye, amely közönségesen az uraság és a gazdatisztek közös hozzájárulásával létesítetik és tartatik fönn. Az általános mintája e nyugdíjalapnak, hogy a gazdatiszt részére 35—40 évi szolgálat után az akkor élvezett fizetése és járandóságai, vagy pedig annak bizonyos részei teljes összegükben biztosítatnak nyugdíjképpen, ha pedig a tiszt előbb válik szolgálatképtelenné, vagy pedig bármely okból előbb nyugdíjaztatik, úgy 10 évi szolgálaton belül bizonyos végkielégítésben részesül, 10 évi szolgálaton túl teljes nyugdíjának a szolgálati évek számához aránylagos hányadát élvezi nyugdíjúl. Ha azonban a gazdatiszt saját akaratából hagyja el szolgálatát, avagy fegyelmi okokból mozdítatik el állásából, úgy elveszti a nyugdíjazás iránti jogosultságát.

A nyugdíjazás ez általános módja tehát a kitaró és hűséges szolgálatban szerzett érdemek megjutalmazása; hatalmas eszköz arra nézve, hogy az uraság a használható gazdatiszti erőket teljesen magához kösse és azok hűséges munkálkodását kizárólag saját érdekeinek előmozdítására biztosítsa. Egészben véve tehát mindkét fél érdekében praktikus és humánus intézmény. És mégis vannak hátrányai, amelyek nagyon is megcsökkentik a magánnyugdíjazás hasznát és sok tekintetben megfosztják azt igazi humánus jellegétől. Ilyenek a következők:

1. Nem biztosítja a fiatal korban elhunyt vagy keresetképtelenné vált tiszt és családja részére a létminimumot, amennyiben ez vagy egyáltalában nem kap nyugdíjat, vagy pedig csak kezdő fizetésének bizonyos csekély hányadát, amiből magát és családját még a legszerényebb igények mellett sem tarthatja fönn. Mondjuk pl., hogy a fiatal családost kezelőtiszt 15 évi szolgálat után szolgálatképtelenné válik és hogy a nyugdíjazási alapul szolgáló fizetése 1200 K. Nyugdíjúl kapja tehát az 1200 kor. ^{15/40} részét, vagyis 450 koronát és ebből kellene neki magát és több kiskorú gyermekét fenntartani, iskoláztatni. Ugyanakkor pedig a 40 éven át szolgáló urad. főtiszt, aki esetleg már vagyont is szerzett, gyermekeit fölneveltette, önállósította, megkapja teljes — mondjuk 4000 korona készpénz fizetését nyugdíjképpen. Hát helyes, igazságos dolog-e egy fiatal és különben derék ember családját a legnagyobb nyomorba taszítani, csak azért, mert önhibáján kívül java férőkorában vált munkaképtelenné?

2. Azon intézkedés, hogy a szolgálatát önként elhagyó gazdatiszt megfosztatik minden nyugdíjigényétől, lenyűgözi, önálló szabad akaratától megfosztja a gazdatisztet, anélkül, hogy az uraságnak a legkevesebbet is használna. Arra ugyanis, hogy a gazdatisztet szolgálatában mesterséges eszközökkel visszatartsák,

mi szükség sincs, mert a biztos, jó szolgálatot különösen ahol nyugdíja is biztosítva van, ugyis csak a végső szükség esetén hagyja el. Ellenben előfordulhatnak esetek, hogy a tiszt helyzete bizonyos körülmények folytán önhibáján, vagy legalább is számbavehető hibán kívül tőrhetelenné válik. Ez rendszeren a legagilisabb, legtevékenyebb tisztekkel szokott megtörténni. Ha most már az ilyen tiszt elhagyja szolgálatát, elveszti nyugdíjigényét, elveszti hosszú időközön szerzett jövőbeli biztosítékát, holott arra lsten, ember előtt rászolgált. Ha pedig megtörik, megadja magát sorsának, meghajlik a fölebbvalói önkény előtt, úgy teljesen elveszti minden ambícióját, hivatalos gépezetté vagy mondjuk egyszerű hivatalnokká válik, vakon teljesít minden parancsot, amiből azonban az uraságra édes-keves haszon háramlik.

3. A nyugdíjigénytől megfosztást még az esetben sem tartjuk teljesen jogosultnak, ha a tiszt fegyelmi uton mozdítatik el állásától. Mert elég büntetés a tisztre nézve, ha megfosztják állásától, avagy törvényes eljárás útján büntetik esetleges hűtlenségeért. Mi szükség nyugdíjigényének elvonásával még családját is nyomorba taszítani. Ez teljesen igazságtalan és emberségtelen eljárás, és az uraságnak mi hasznót sem biztosít az esetben, ha a nyugdíjazás helyes alapokon szerveztetett.

4. A magán uradalmakban legyen még oly nagy a tisztakar, bajos a nyugdíjalapot akként szervezni, hogy egyrészt a nyugdíjazás a méltányosság minden föltételének megfelelően, másrészt pedig, hogy, főleg az első időkben, az esetleg és időközönként sürűbben előforduló nyugdíjazásokat magából a nyugdíjalap jövedelméből födözni lehessen. Innét van, hogy míg a nyugdíjalap meg nem erősödött, a nyugdíjazás s terhei kizárólag az uraságra hárulnak, holott ha egy nyugdíjintézetnél biztosítja tisztjeit, azonos évi járulék mellett, teljesen megszabadul a nyugdíjazás további terheitől.

5. Örökösödési osztály, haszonbérbeadás stb. esetén a tulajdonos szabad rendelkezését rendkívül megnehezíti a magánnyugdíjazás, mert valamennyi tisztet egyszerre nyugdíjazni kell, olyan nyugdíjalap pedig bajosan létesíthető, hogy abból a nyugdíjak összegének megfelelő évjáradék biztosíttassék az uraságnak.

Ezek volnának a magánnyugdíjazásnak mint látjuk elég tetemes hátrányai, amelyek mindannyian elháríthatók a nyilvános nyugdíjintézetben való biztosítás útján. Mindezen hátrányok dacára azonban a magánnyugdíjalapokban részesülők — és ép ezek a legjobb anyagi helyzetben lévő gazdatisztek — fölöslegesnek tartják magukat a nyilvános nyugdíjintézetnél is biztosítani és ha aztán akár önhibájukból, akár azon kívül elvesztik nyugdíjjogosultságukat, avagy idő előtt válnak keresetképtelenné, családjukkal együtt a legnagyobb nyomorba kerülhetnek.

2. A gazdatiszti állás üzleti természetű.

E lapok hasábjain ismételve volt alkalam kifejtetni ama tényállást, hogy a gazdatiszt nem annyira hivatalnok, mint inkább üzletember, respektíve üzleti alkalmazott, akinek életfölfogása, fizetési és biztosítási igényei egészen mások, mint a tulajdonképpeni bürokrata hivatalnoké, aminthogy kell is hogy mások legyenek. Az állami, a közigazgatási hivatalnok a gyors előléptetés útján igyekszik magának társadalmi pozíciót szereznii, anélkül, hogy valamikor vagyonszerzésre számítana és számíthatna, mert hiszen a hivatalbeli előléptéssel járó fizetéstöbbletet fölemesztik a szintén fokozatosan emelkedő reprezentációs költségek. Beéri a biztosított nyugdíjjal, mely minél magasabb állásban nyugdíjazzzák, annál több anyagi jólétet biztosít családjának. Ellenben a gazdatiszt hivatalbeli előléptetése korlátolt és csak kivételes esetekben számíthat nyugdíjra. Jövőjét tehát egyedül vagyonszerzéssel biztosíthatja és erre a legtöbb esetben alkalma is van.

A gazdatiszti állás ezen üzleti természetű adja meg azután annak a magyarázatát, miért nem biztosítja magát az a sok ezer gazdatiszt, aki arra valóban rá volna szorulva és aki munkaképtelensége esetén senkitől semmi támogatást nem remélhet. Nem biztosítja pedig magát, mert a nyugdíjintézetet szolid takarékpénztárnak tekinti, mely félrerakott tőkéskegét igen csekély százalékkal, az igaz, hogy kamatok kamatjával tőkésíti. Az ügyes, gyakorlatias gazdatiszt azonban megtakarított pénzeszközét saját jószágállományában, vagy a faluhelyt bőven kínáló kisebb üzleti kötésekben 50—200%-kal is tegyék hozzá elég biztossággal kamatoztathatja. Nem evett hát gombát, hogy magát forgótőkéjétől megfoszsa. Ha van pár száz fölösleges forintja, azt inkább a takarékbán helyezi el, mert ahhoz, mint tartalékhoz alkalomadtán bármikor hozzányúlhat, míg a nyugdíjpénztárból pénzt ki nem veheti. Üzleti körülményénél fogva nem akarja magát rendszeres részletek lefizetésére kötelezni és ha már teszi, az üzlet természetének sokkal megfelelőbb életjáradék vagy tőkebiztosítás formáját választja, mert utóvégre is mint igazi üzletember vagyonra és nem nyugdíjra aspirál. De visszatartja a gazdatisztek többségét a nyugdíjbiztosítástól állásának bizonytalan természetű is, amennyiben ha kiemelik állásából, nincs miből a nyugdíjilletéket tovább fizetnie, ellenben égető szükség van minden szerzett és megtakarított garasra, hogy azzal esetleg önálló kisebb-nagyobb bérletet és egyéb üzletet kezdhesen, vagy pedig hogy a legrosszabb esetben is a faczéróság időszakát kibővíthesse.

És ez nagyon helyes fölfogás, illik a gazdatiszti állás természetéhez. De van egy jelentékeny hátránya, hogy míg jó sora, bő jövedelme vagyon, igen sok gazdatiszt könnyelművé válik. Többet költ magára és legfőképpen családjára, amire egy gazdatisztnak nagyon is bő alkalma van. Bizik üzleti élelmességében, hogy a jég hátán is megél. Így aztán a vagyon, a biztosíték megszerzése, csak lassan halad előre és ha esetleg állását veszti, ami az ilyen ügyes és többnyire tulónérzetes gazdatiszttal könnyen megtörténhetik, akkor beáll a krach, mert megfelelő új gazdatiszti állást bajosan kap, enélkül pedig nincs bázisa, csekély tőkéje rendkívül jövedelmező kamatoztatásának. Lesz belőle egy letörtött existenzia, amely aprólékos közvetítés, napidíjas szolgálat és néha még ennél is rosszabb eszközökkel tengeti életét.

A nyugdíjbiztosításra tehát a gazdatisztek körében is föltétlenül szükség van, mert végtére is nem kizárólag üzletember és mert ritkán szerezhethet akkora tőkét, hogy magát a mezőgazdasági üzletben önállósíthassa. Abban mégis, hogy a gazdatisztek túlnyomó többsége saját jószántából nyugdíjat biztosítson, épp a fent előadott körülményeknél fogva hasztalan reménykedünk. Itt csak szelíd kényszer segít és ez a kötelező nyugdíjbiztosítás, amelynek eszméjét a lapokban már ismételtelen fölvetettük.

A nyugdíjbiztosítás fejlesztéséről.

Eddigi fejtegetéseinkben megállapítottuk: 1. hogy a „mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete” elég biztos alapot nyújt a nyugdíjbiztosítás továbbfejlesztésére.

2. hogy a nyugdíjbiztosítás elerjedését gátló magánnyugdíjazásnak úgy a szolgálatadók, mint az alkalmazottakra nézve igen tetemes hátrányai vannak,

3. hogy a nyugdíjbiztosítást leginkább mégis a gazdatiszti állás üzleti természetű gátolja és hogy e bajon csak a kötelező nyugdíjbiztosítással lehetne segíteni.

Voltaképen a kötelező nyugdíjbiztosítással egy csapásra segítve volna a bajon. Biztosítva egy tekintélyes társadalmi osztály existenciáját, jövőbeli boldogulását. Csakhogy míg ez eszme testté válik, míg a nyugdíjbiztosítás törvényhozásilag szabályoztatik, sok víz lefolyik a Dunán. Gátolja ezt egyrészt a szolgálatadók

elfoglaltsága, akik irtóznak minden legkisebb áldozattól, holott a kötelező nyugdíjazással csak fokoznák gazdatisztiük (daadó buzgalmát; de gátolja legfőképpen a gazdatisztek érthetetlen és minősíthetlen közönye, akik boros pohár mellett nagy hanggal tudnak szónokolni valóságos és vélt sérelmeikről, de azok orvoslására valamit tenni, nő tenni azt semmit sem akarnak.

Igy hát egyelőre csak a kötelező nyugdíjbiztosítás előkészítéséről lehet szó, a meglévő alapok helyes irányban továbbfejlesztéséről. E meglévő alapok az országos és a magán nyugdíjintézmények. Kimutattuk, hogy nyugdíjintézetünk pénzügyileg teljesen reális alapokon nyugszik és nagyon is alkalmas a továbbfejlesztésre. Ha sikerülne, a jelenleg létező magán nyugdíjintézményeket az országos nyugdíjintézettel egyesítenünk, úgy már is egy hatalmas intézmény létesülne, mely később, állami ellenőrzés alá helyezve, a kötelező nyugdíjazás kerestülvitelét és üzemkezelését is elvállalhatná és egyúttal meggyőző példákat szolgáltatna az így szervezendő általános nyugdíjazás rendkívüli előnyeiről.

A magán nyugdíjintézmények beolvadását nem akként képzeljük, hogy az uradalmak meglévő nyugdíjalapjai az országos nyugdíjintézet alapjához csatoltassanak, avagy hogy a kérdéses uradalmak most összes gazdatisztiüket egyszerre biztosítsák. Ez egyrészt fölösleges, másrészt pedig keresztülvihetetlen is volna. Eleendő, ha az illető uradalmak újonnan fölveendő gazdatisztiüket iratnák be nyugdíjgyűlésünkbe, akikkel szemben nem kötelezők a régi nyugdíjszabályzatok. A meglévő gazdatisztek nyugdíját az ugyancsak meglévő alapból fődözzék és annak időközben fölszabaduló jövedelmeit más tisztiké közéleokra, mondjuk a gazdatisztek gyermekének neveltetése céljából internátusok föllállítására fordítanak.

A gazdatisztek illetén biztosítását a következőképpen képzelem el. A szolgálatba veendő fiatal gazdatisztek az országos nyugdíjintézetenél elsősorban bizonyos létminimumként tekinthető rokkantsági nyugdíjra, mondjuk évi 1000 koronára biztosítottának. E rokkantsági nyugdíj a szolgálatképtelenség vagy 35 évi tagság után válnék esedékessé. Ezenkívül elhalálozás esetére és mondjuk 30 évre, egy jelentékenyebb összegű, 10—20,000 korona végkielégítés biztosítottának, amely a tiszt korábbi elhalálozása esetén özvegyi életjáradékra volna átváltoztatható, 30 év múlva azonban, tehát épp akkor, amidőn a tiszt lányait férjhez adja és fiait a világba ereszti, egy summában volna a tisztnek kiszolgáltatandó.

E nyugdíjbiztosítási költség egyrészt a meglévő nyugdíjalap fölöslegjövödelméből, másrészt pedig a szolgálatadó és a gazdatiszt egyenlő mérvű hozzájárulásával volna fődözzethető. E költség aligha haladná meg a mai hozzájárulási arányokat.

Ezt csak egy példával hoztam fel, mert hiszen az egyes uradalmak tetszésszerű variációkban biztosíthatnák gazdatisztiüket.

E példa szerint azonban a gazdatiszt bármikori rokkantsága esetére a létminimum, elhalálozása után özvegyének tisztességes életjáradék, 50—55 éves korára pedig, amidőn gyermekeit a világba emeli, tekintélyes anyagi segély biztosíthatásuk. Tehát ha az idősebb tiszt nem is számíthatna a rang szerint emelkedő magasabb nyugdíjra, de a maga és családja megélhetése minden körülmények között biztosítva volna és ez a fődolog.

Az esetben, ha a tiszt időközben elhagyná szolgálatát, a biztosítási kötvények az ő tulajdonában maradnának és így nem vesztené el esetleg hosszú évek befizetései révén szerzett nyugdíjigényét.

A szolgálatadóra nézve szintén rendkívül előnyös volna az ilyen biztosítás. Maximum 200 K. évi hozzájárulással igen tekintélyes nyugdíjat biztosíthatna a 20—25 éves korában

bebiztosított fiatal gazdatisztnak, úgy, hogy pl. egy uradalomban, ahol 10 gazdatiszt van, az uraság hozzájárulása 2000 K. volna és ennél bizonyára többet kellene áldoznia egy magánnyugdíjalap létesítésére és fenntartására. Megszünnék azon viszás állapot, hogy tömegesebb nyugdíjazás esetén sajátjából fizesse a nyugdíjalap jövedelmét meghaladó többlet nyugdíjakat; simán bonyolíthatná le az örökségi osztály, bérbeadás stb.-ből származó ügyleteket, mert hiszen nem kellene a meglévő tisztikar végkielégítése és nyugdíjazásáról gondoskodnia stb. stb.

Az előadottakban azt hisszük eléggé világosan vázoltuk ama tekintélyes előnyöket, amelyek a magánnyugdíjazással szemben egy országos nyugdíjintézetenél való biztosításból egy a szolgálatadóra, mint a gazdatisztre háramlanak. Nagyon is kívánatos tehát, hogy a magán nyugdíjintézmények a „Mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete”-vel egyesüljenek, illetőleg, hogy a magánnyugdíjalappal rendelkező uradalmak fiatalabb gazdatisztiüket itt biztosítsák. Csakhogy persze ezlassan fog menni. Az érdekelt uraságok aligha fogják olvasni e szerény soraimat, a magasabb rangú, idősebb gazdatisztek pedig aligha fogják pártolni e javaslatot, mert hiszen a mai nyugdíjszabályzat nekik nagyobb előnyöket biztosít. Vegyék azonban figyelembe, hogy e javaslat az ő érdekeiket nem érinti, hogy itt tisztán a jövő gazdatiszti nemzedékről van szó, ezekre nézve pedig határozottan előnyösebb a javasolt nyugdíjbiztosítási rendszer, mert a gazdatisztek és családjuk existenciáját, a lehetőséghez képest, minden körülmények között biztosítja. De éppen ezért a fiatal, kezdő gazdatisztekre hárul a feladat, hogy a nyugdíjazás javasolt biztosítása érdekében hatalmas agitációt fejtsenek ki, hogy annak keresztülvitelére főtisztjeik jóakaratu támogatását és uraságuk jóváhagyását kérelmezzék. Oly kérelem ez, amelynek keresztülvitelével senkinek sem ártanak, ellenben maguknak nagyon sokat használnak és így annak megvalósítására törekedni, jövőjük biztosítása érdekében, ugyszólván erkölcsi kötelességük.

A fiatalságtól várjuk, reméljük mi a legszükségesebb gazdatiszti reformok keresztülvitelét és reméljük, hogy az igazán szakképzett és intelligens fiatalságot sikerült megnyerni eszméinknek. A gazdatiszti viszonyok rendezésében az első lépés azonban a nyugdíjazás korszerű szabályozása. Ha a magán nyugdíjintézmények egy központi szervezetté egyesülnek, úgy előkészítetik a közhangulat a kötelező nyugdíjbiztosítás behozatalára, amivel a nyugdíjkérdés, az összes gazdatiszti kar érdekében véglegesen szabályoztatni fog.

Matlaskovszki Tádé.

A jogrend hibája.

Magyarország felvidékén, egy Oroszországból bevándorolt zsidó, aki törvényes feleségét és gyermekeit otthon hagyta, megvett egy főúri birtokot a rajta levő évszázados kastélylyal és ott utközben fölszedett ágyasával, nagy luxussal berendezkedve letelepedett.

A birtok megvétele alkalmával szolgálatába fogadott egy okleveles gazdát főtisztnek, aki az új birtokossal 3 hónapon át megismertette a birtok minden csinját-binját, elkészítette és átadta neki a gazdasági üzemtértervet, megindította az egész üzemet; mire a birtokos, midőn teljesen tájékozva volt mindenről, elhozatta egy rokonát és gazdatisztijét azzal lepte meg, hogy most már maga akar gazdálkodni, tehát tisztjének szolgálatát továbbra nem kívánja igénybe venni és kiadta neki bizonyítványát, melyben teljes megelégedését kegyesen kifejezte és egy havi fizetését, mint végkielégítést, hozzácsatolta felmondásához.

Természetesen per támadt ezen törvénytelen eljárásból, mely megindított 1901 őszén; támaszkodva az 1900. évi XXVII. törvényvilágos és kategorikus intézkedéseire, mely az ok-

leveles gazdatisztnak biztosítja az egy évi felmondást.

Gondoskodott Darányi volt miniszter arról, hogy a hiányos törvény kiigazították és az oklevelet kiérdemelt gazdatiszt törvényes védelemben részesüljön a lelketlen gondolkozású új földesurakkal szemben.

De arról nem gondoskodott senki, hogy milyen lesz ezen törvénynek végrehajtása.

A per immár három év óta folyik egy tekintélyes budapesti ügyvéd által vezetve, a perköltségek fölemeltették a gazdatiszt utolsó garasát és a bizonyítékok teljessége és a törvény határozott intézkedései dacára, melyek alapján a tiszt egy évi fizetését igényelheti, eddig még egy első bírói ítéletet sem nyerhetett; most pedig az orosz alattvaló a birtokot eladta és kivándorol; kiszípolyozott gazdatisztje pedig ütheti a nyomát annak, akinek megkönnyítette sorsát akkor, amikor előtte az itteni viszonyok teljesen ismeretlenek voltak és megkímélte attól, hogy a maga kárán tanuljon.

Talán ideje volna hasonló panaszok alapján az egyesületnek foglalkozni azzal, hogy fejríjon ahhoz a felsőbb hatóságához, melynek intézkedési joga van, hogy az idegen alattvalók elleni hasonló perekben a bíróság biztosítékot nyújtson a csavargó idegennel szemben a bel-földinek.

id. Egan Lajos,
nyug. jószágigazgató.

Álláshirdetések.

E rovatban díjtalanul közöljük a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” minden állást kereső tagjának hirdetését 2 hónapon keresztül.

Az állást keresők bizonyítványmásolataikat tartoznak irodánkhoz beküldeni.

Az állást adó földbirtokosokat tisztelettel kérjük, hogy betöltendő állások esetén egész bizalommal szveskedjenek irodánkhoz fordulni. Az állás-betöltésre előjegyzett gazdatisztek bizonyítványmásolatait kívánatra bérmentve és díjtalanul küldjük meg; de ezeknek betekintés utáni visszaszármaztatását kérjük. Elegendő csupán az illető hirdetés előtt álló számra hivatkozni.

E rovat díjtalanul áll rendelkezésre a betöltendő állásokat hirdetni óhajtó földbirtokosoknak is, ha egyesületünk tagjai sorába lépnek.

Állást keresők.

Főtiszt, kezelő, intézői vagy segédtiszt állás betöltésére ajánlkozomak.

629. Kassai tanintézetet végzett nőlen, keresztény gazdatiszt kezelőtiszt, esetleg nagyobb uradalomnál segédtiszt állásra ajánlkozik. Szeszgyártásban jártas.

630. 5 évi gyakorlattal bíró nőlen, ág. ev. kassai tanintézetet végzett egyén gazdasági segédtiszt, vagy esetleg ispáni állást keres. Szeszgyarkezelésben jártas. A magyaron kívül a német és tót nyelvet is bírja.

631. Iróki, segédtiszt, esetleg ideiglenes kiegészítő állást keres nőlen, kassai tanintézetet végzett okl. gazdatiszt. Szeszgyártásban jártas. A németet szó- és írásban, a román nyelvet pedig csak szóban bírja.

632. 8 évi gyakorlattal bíró nőlen, 32 éves tanintézetet végzett okl. gazdatiszt, aki az összes gazdasági üzletágakon kívül a szőlőművelésben és borkezelésben is jártas, gazdasági kezelőtiszt állást keres.

633. Kezelő gazdatiszt állást keres róm. kath. nős kiscsalád, hosszabb gyakorlattal bíró gazdatiszt, aki a tejgazdaság, valamint a szeszgyár vezetését kiválóan érti. Állását bármikor elfoglalhatja.

634. Kiseb mezőgazdasági, illetve szőlőbirtok kezelésére ajánlkozik egy 35 éves róm. kath. vallású, nős, családos, érdőszegei és pinczemeszteri tanfolyamot végzett szerény igényű

egyen. Állását azonnal is elfoglalhatja.

635. Kezelőtiszt állást keres róm. kath., nős, családos, 20 évi gyakorlattal bíró egyén, ki az erdőszetben és a szőlőgazdaságban is jártas.

636. 43 éves, ev. ref. vallású, nős, 2 gyermekkel bíró egyén kezelő gazdatiszt állást keres. A magyar nyelven kívül a tót és német nyelvet szóban bírja. Állását azonnal is elfoglalhatja.

637. Nős, gyermektelen, 25 éves, róm. kath. vallású, földmivesiskolát végzett gazdatiszt kisebb birtok kezelésére ajánlkozik. Beszél magyarul és tótul.

638. 23 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, ki nagyobb birtokot már önállóan is kezel, bármikor belépésre megfelelő állást keres. A dohánytermelést, valamint a szőlőkezelést kiválóan érti. Magyar nyelven kívül beszél németül, tótul és románul.

639. 31 éves nős, családos, róm. kath. vallású egyén, ki földmivesiskolát végzett, kisebb birtok önálló kezelésére ajánlkozik. A gazdaság összes ágában jártas.

640. Önálló ispáni állást keres egy 41 éves ref. vallású családos egyén, ki a tót nyelvet szóban bírja.

641. Nős, ev. ref. vallású 43 éves, földmivesiskolát végzett 16 évi gyakorlattal

bíró egyén kezelő ispáni állást keres. Szőlőművelésben jártas, a román nyelvet bírja.

642. Gazdatiszt állást keres egy 29 éves nős, családos, ev. ref. vallású egyén, ki földmivesiskolát végzett, a szőlészet fakedésében jártas; szerény igényű.

643. Több évi gyakorlattal bíró nős, 46 éves ref. vallású családos egyén, ki a külső és belső gazdaságban, szőlő- és borkezelésben teljesen jártas, egy intézői állást keres.

644. 38 éves ref. vallású nőlen, földmives- és vinceszellér-kezelőt végzett egyén, ki 14 évi gyakorlattal bír, ispáni állást keres. Dohánytermelésben jártas. Állását azonnal is elfoglalhatja.

645. Önálló gazdatiszt számvevői pénztárnoki alkalmazást keres magyar, német, és tót nyelven jártas, 6 évi gyakorlattal bíró, nőlen, földmivesiskolát végzett keresztény gazdatiszt.

646. Intézői, kezelőtiszt állást keres oly vidékre,

hol a magyar nyelvet teljesen elsajátíthatná 11 évi gyakorlattal bíró nős, gyermektelen gazdatiszt, aki nagyobb uradalomokban szolgált és a szeszgyár-vezetésben, az egyszerű és kettős könyvelésben, valamint az összes gazdasági üzletágakban kiválóan jártas. Állását bármikor elfoglalhatja.

647. F. évi július hó 1-i belépésre nős kezelőtiszt vagy ispáni állást keres egy 9 1/2 évi gyakorlattal bíró 29 éves ev. ref. vall. gazdatiszt, aki anyanyelvén kívül a német és horvát nyelvet szóban bírja.

648. Kezelőtiszt állást keres szerény igényű, kis családú, 18 évi gyakorlattal bíró okl. gazdatiszt. A szarvasmarha- és sertés-tenyésztésben jártas. Esetleg a nyári idényre kiegészítő is ajánlkozik.

649. Földmivesiskolát végzett kellő szakképzettséggel bíró róm. kath. vallású gazdatiszt gyakorlonki esetleg gazdai vagy kulcsári állást keres.

1. Politikai napilapok, szakközölnyök, szépirodalmi és élelápok.

A kedvezményt adó lapokra a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagjai” kedvezményes áron, az egyesületi iroda útján fizethetnek elő.

Budapest. Képes politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, Sarkantus-u. 3. Előfizetési ára egy évre 5 ft. Tagjainknak 9 forint, árengedmény 250%

Borászati Lapok. Szerkeszti Baross Károly. Előfizetési ára egy évre 5 ft, fél év 2 ft 50 kr. Tagjainknak egész évre 4 ft, fél évre 2 ft. 200%

Egyetértés. Polit. napilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Pappnövelde-utca 8. 32-ik évfolyam. Előfizetési ára 20 ft helyett, 14 ft, árengedmény 300%

Hazánk. Politikai és közgazdasági napilap. A Magyar Gazdaszövetség közölnye. Rendes heti mellékletei a „Vasárnap” és a „Szombat”. Az év végén minden előfizető díjtalanul megkapja az „Agrár Albumot”. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szent-Királyi-u. 28. Előfizetési ára egy évre 28 kor., tagjainknak 20 korona.

Képes Néplap. Előfizetési ára 1/4 évre 70 kr., 1/2 évre 1 ft 20 kr. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Hírlap. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-u. 4. Előfizetési ára 14 ft. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Hírlap. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-u. 4. Előfizetési ára 14 ft. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Hírlap. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-u. 4. Előfizetési ára 14 ft. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Kedvezmények egyesületi tagok részére. Gyárosok és kereskedők.

Bücher Rudolf. Budapest, VII., Nagymező-utca 68. Ékek és egyéb-talajmélvelő eszközök, áreng. 100%

Brunner Testvérek. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3. Lámpák, lámparészek és lámpások, 100%

Calderoni és tsa. Bpest, Váci-utca 30. Optikai tárgyak, szemüvegek, látcsövek, hőmérők 100%

Dittmár R. Budapest, V., Fűrdő- és Nádor-utca sarok. Lámpák, lámparészek, lámpások, áreng. 50%

Dóna Döme és Fia. Budapest, IV., Mária-Valéria-utca. Papír, írószerek, nyom-

sületünk tagjai irodánk után 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Bazár. Divatlap. Kiadóhivatal Bpest, Kerepesi-ut. Megjelenik havonként 2-szer. Előfizetési ára 1 évre 12 kor., tagjainknak kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Gazdák Lapja. Gazdasági szaklap. Kiadóhivatal Budapest, Baross-tér 14. Előfizetési ára egy évre 3 forint, tagjainknak 4 ft. árengedm. 500%

Pesti Napló. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, VI., Teréz-körút 23. Egész évre 14 ft helyett 12 ft, félévre 7 ft helyett 6 ft, negyedévre 3 ft 50 kr. helyett 3 ft. 14/30%

Politikai Újdonságok. Előfizetési ára 1/4 évre 1 ft 25 kr. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Uranbátym. Humorisztikus hetilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-u. 4. Előfizetési ára egész évre 8 ft, tagjainknak 6 ft. 250%

Ústökös a legrégibb magyar éleláp. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 ft helyett 6 ft. 250%

Feldmann és Kádár. Budapest, VI., Teréz-körút 34. Műszaki és gazdasági kellékek, szerszámok, fűrészek és reszelők. Orosz és amerikai henger- és gépjelölaj, olíva gépjelölaj, 150%

Fuchs G. Budapest, VII., Károly-körút 1. Gazdasági gépek, tizedes és százados mérlegek, árengedmény 50%

Geitner és Ransch. Budapest, Andrassy-ut 8. Műszaki, gazdasági és számszám-üzlet. Háztartási és sportezikkek. Malomkögyár. A gazdatiszt urak bevásárlásnál a legmagasabb engedményben részesülnek. Kivánatra külön árajánlattal készségesen szolgálunk.

Groág Lipót fia. Budapest, VI., Váci-körút 43. Úri és női fehérnemű, férfi ingek, gallérok, kélzölk. zsebkendők; fűzők és kötött áruk, stb. áreng. 60%

Glass és Társa. Budapest, IV., Múzeum-körút 5. Úri fehérnemű, vízhatlan esőköpenyek, Jaeger-áruk, árengedmény 50%

Hatschek Emil. Budapest, Andrassy-ut 13. Látszerek és norinbergi disz-műáruk, árengedmény 100%

Huzella M. Budapest, Váci-utca 1. Vadászgyverek és vadász-kellékek (töltények kivételével) 50%

Kálmán C. és Fiai. Budapest, Dorottya-utca 10. Papír- és írószerek, nyomtatványok, amerikai író-gépek, árengedmény 100%

Kontur Alajos. Budapest, IV., Lipót-utca 10. Üveg és porcellán készletek és használati edények; képezetek és tábla-üveg raktár, áreng. 100%

Kirner József. Budapest, IV., Szervita-tér 2. Vadászgyverek és vadász-kellékek, forgópisztolyok stb.-ből (töltények és egyéb löszerek kivételével) 100%

Kühne Ede Moson. Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Kizárólag hazai gyártású gazdasági gépek és eszközök gyári árából, 100%

Károlyi György. Budapest, V., Dorottya-u. 10. Papír, író és rajzszerek, 100%

Kunz József és társa. Budapest, V., Deák-tér 1. Vászón, fehérnemű, szöveg és pokrócz áruk 50%

Konta és Kaloszek. Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9. Vászón, fehérnemű, női és úri divatcikk, szövejtár, árengedmény 50%

Kertész Jenő. Budapest, Kerepesi-ut 8. Disz-mű-áruk és úri divatáruk, 100%

Lakos Nándor. Friedländer József mezőgazdasági gép- és szélmotor- és szivattyúgyár magyarországi vezérképviselete és főraktára Budapest, Kútszó-kereszti-ut 1. sz. Árengedmény 10-17 1/2% ig.

Leitersdorfer D. és Fia. Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 6. Kész férfi és fiu ruha-raktár, ruha szövetek, árengedmény 50%

Lászlóczy Gyula. Budapest, IV., Egyetem-u. 7. Férfi és fiu ruha-raktár, 50%

Melnár és Moser. Budapest, Koronaherczeg-u. 9. Illatszerek, szappanok, háztartási és gazdasági cikkek, gyógyáruk, vegyszerek, kötszerek, árengedmény 100%

Magyar fém- és lámpa-gyár r.-t. Budapest, V., Gizellátér 1., VI., Teréz-körút 1., VIII., Üllői-ut 2. Pozsony, Lőrincz-kapu-u. 1. és Kolozsvár, Hid-u. 20. sz. Lámpák, lámparészek, lámpások árengedmény 100%

Melichar Ferencz. Budapest, Nagymező-utca 68. Vetőgépek, áreng. 100%

Neoschil Alajos. Budapest, IV., Váci-utca 27. Kötészet és sebészeti cikkek, sérvkötők, gumi-különlégességek, 100%

Nagel Adolf Budapest, V., Arany János-utca 12 sz. Vízmentes szövetek, kazal, vasuti lokomobill, cséplő-szekrény és kocsiponyvák, továbbá behordási rosta- és repceponyvák, zsákok új és használt állapotban, 60% engedmény.

Rigler József Ede. Pápirneműgyár részv.-társ. Budapest, Erzsébet-tér 19. Írószerek, íróasztali berendezések, gazdasági nyomtatványok és könyvek, 100%

Radwaner I. L. magkereskedő, J. C. Schmidt erfurti magtermele, német es. és kir. udv. szállító, egyedüli magyarországi fő-raktára, Budapest, V., Nádor-u. 8., egyesületünk tagjainak a világhírű erfurti magvak árjegyzéki árából 50%-ot engedélyeznek.

Szántó és Glass. Budapest, IV., Múzeum-körút 37. Úri fehérnemű, ingek, kélzölk, gallérok, áreng. 50%

Szenássy és Reimann. Budapest, V., Ferenczietere 9. Papír, irodai felszerelések, nyomtatványok, levéldobozok, áreng. 100%

Szönyegház. Budapest, IV., Károly-körút 26. Szönyegyek, függönyök, terítők, ágyneműk, vasbutorok, pokróczok és lakásberendezési cikkek 100%

Szűcs Zsigmond. Budapest, VI., Nagymező-utca 68. Széna-gyújtók, trieurók, rosták, tengeri morzsolók, zseckavagók, daralók járgányok, borsajtlók és vízők-mérlegek s egyéb gazda, sági eszközök, áreng. 120%

3. Szállodák.

A szállodák által adott árkedvezményt csakis egyesületünk tagjai vehetik igénybe, tagsági igazolványuk (tagdíj lefizetési nyugta) felmutatása mellett.

Continental szálloda. Budapest, V., Nádor-u. 22. a szobák árából 100%

Erzsébet Királyné szálloda. Bpest, IV., Egyetem-u. 5. a szobák árából 200%

Metropole szálloda. Budapest, VIII., Kerepesi-ut. Udvari szobák árából 100% utcai szobákról 200%

Nádor szálloda. Budapest, IV., Vámbház-körút 2. v szobaárakból 250%

Országos gépész- és művezető-egyesület és nyugdíjintézet szakavatott gépészeket minden időben felvesz és elhelyez. Közölnye: „Magyar Gépipar” évi előfizetési ára 8 korona, Budapest, Köztelek.

Az Orsz. Magyar. Gazd. Egyesület tulajdona.